

Sygn. akt II CSK 801/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa T. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w Z.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 26 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa 1138/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje radcy prawnemu P. P., prowadzącemu Kancelarię Radcy Prawnego w P. kwotę 120,- (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu kasacyjnym, którą wypłaci Skarb Państwa - Sąd Apelacyjny w Poznaniu,**
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120,- (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód T. S. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 26 lutego 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu

Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 17 kwietnia 2014 r., którym oddalono jego powództwo o zapłatę 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz o ustalenie na przyszłość odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa - Dyrektora Aresztu Śledczego w Z. za konsekwencje zdrowotne przebywania powoda w przeludnionej celi.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację jej wskazanych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania powód oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że pozwany nie złożył żadnych dowodów na poparcie swego stanowiska, co w konsekwencji uniemożliwiało dokonanie ustaleń faktycznych wyłącznie na podstawie jego stwierdzeń.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11 oraz z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11 - nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada temu wymaganiu uzasadnienie przedstawione przez powoda, ponieważ nie tylko nie wskazał on, które konkretne przepisy prawa zostały - w jego ocenie - naruszone, ale również nie opisał, w jaki sposób do tego naruszenia doszło. Tak dalece niepełne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uniemożliwia Sądowi Najwyższemu zajęcie stanowiska na temat ewentualnych naruszeń prawa. Należy również nadmienić, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zostało oparte o twierdzenia związane ze sposobem dokonywania ustaleń faktycznych przez sądy *meriti*, co jest niedopuszczalne na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł za zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.). Rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zapadło natomiast na podstawie §§ 15 i 16 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, znajdującego zastosowanie na mocy § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

jw